

foreligger Forslag om fra de Radikale og Socialdemokraterne, er en langt videregaaende Folkeafstemning, nemlig en Folkeafstemning over hele denne Cyclus af Love, saa at de ikke skulde kunne træde i Kraft, inden de var vedtagne ved en saadan Folkeafstemning. Det er en Foranstaltning, som peger i Retning af det Grundlovsændringsforslag, som er indbragt af de Radikale. De Radikale indse altsaa godt, at en saadan Foranstaltning i Virkeligheden maa hvile paa en Grundlovsændring for at komme i Overensstemmelse med Forholdene her i Landet, de se godt, at en saadan Foranstaltning, hvor en hel Række af Love skulde til Folkeafstemning, stemmer ikke med den nuværende Ordning.

Men naar der har været talt saa meget om at indføre Folkeafstemning under den nuværende Ordning, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at det ikke gaar an uden videre at tage Foranstaltninger fra fremmede Lande og plante dem ind paa dansk Grund uden at tillempede dem efter danske Forhold. Vi maa erindre, at det Land, hvor man har indført Folkeafstemning, er et Land, som slet ikke har Forhold, der kunne svare til vort Lands. Det er et Land, hvori der er flere Nationer ved Siden af hinanden, et Land, som egentlig er en føderativ Stat, og et Land, som ikke paa nogen Maade ejer de samme parlamentariske Forhold, som vi kende i de øvrige europæiske Lande. Embedsmændene, de, der svare til Ministre dér, ansættes for Tid, og de have ikke et Overhoved som i Frankrig eller i Kongedømmerne, der tager Hensyn til de parlamentariske Afgørelser. Derfor falder Folkeafstemningen i et Land som Svejts ganske naturlig, men det vilde være en temmelig urimelig Foranstaltning at indføre hos os, saa meget mere urimelig som vort Folk er en Enhed, saa at vor Rigsdag fuldtud repræsenterer enhver Afskygning i Folket og derfor ogsaa bør afgøre alle Folkets Love og Anliggender. Jeg tror ogsaa, at naar vi kommer ud over denne Situation med Forsvarssagen, vil Kravet om Folkeafstemning som Led i Forfatningen ikke være brændende længer.

En anden Ting er, at man for at søge Folkets Mening om et enkelt Spørgsmaal vil aabne Folket Adgang til at udtale sig derom til Vejledning for Rigsdagen. Jeg er ikke sikker paa, at det er saa overordentlig praktisk, men man kan bedre tænke sig, at Rigsdagen under sin Lovgivningsvirksomhed, naar den kommer i Tvivl om, hvorledes Folket ser paa et

eller andet Spørgsmaal, f. Eks. Alkoholspørgsmaalet, aabner Befolkningen Adgang til at give sin Mening til Kende. Det var en anden Ting. Rigsdagen kunde saa til Vejledning benytte Resultatet af en saadan Afstemning. Men ved denne Lejlighed at indføre, endog inden Forfatningen er tillempet i Overensstemmelse dermed, en saadan almindelig Folkeafstemning til Afgørelse af alle disse Love synes jeg ikke vilde være rigtigt. Og jeg tror heller ikke, at en saadan Foranstaltning som Led i Forfatningen vilde være til vort Folks Tarv.

Det ærede Medlem fra Langeland var jo højt oppe i Gaar, og jeg synes, at enten maa hans historiske Viden eller ogsaa hans logiske Sans have svigtet ham. En af Delene maa have været Tilfældet, naar han udtalte, at naar dette vedtages, skulde Konseilspræsidenten og Forsvarsministeren, som begge i sin Tid havde kæmpet imod Estrups System, og andre, som havde sluttet sig dertil, ydmygt og sigende om Forladelse gaa op til den Mand, som da stod i Spidsen for Systemet, og sige: Her komme vi nu med dette, og vi vilde da faa Forladelse, for han vilde straks se, at det var noget, der gik i samme Retning som det, han havde arbejdet for. Enten har, som sagt, det ærede Medlems historiske Viden eller hans logiske Sans her svigtet ham. Thi paa to Punkter springer det straks i Øjnene, at det, der her foreligger, er væsensforskelligt fra, hvad dette System krævede eller søgte at faa gennemført. Det ene Punkt er det, at Udgifterne her skulle bæres ved en Formue- og Indkomstskat væsentlig paa de velhavende. Her er Stillingen jo diametralt modsat den, der forelaa i Halvfjerdserne, hvor der blev udtalt af den daværende Finansminister, at selv om man i øvrigt kunde enes om Sagen, var dette, at Pengene skulde skaffes til Veje ved en Formue- og Indkomstskat, ganske uantageligt. Hvorledes det ærede Medlem saa kan staa frem og sige, at naar man kommer med en Ordning, hvorved Pengene netop skulle tilvejebringes paa den Maade, og Byrden ved en stigende Skala særlig skal lægges paa de velhavende, skulde det være en særlig Imødekommen overfor Stillingen i 70'erne, forstaar jeg ikke, medmindre det ærede Medlem ikke har vidst bedre.

Det andet Punkt er netop Spørgsmaalet om Københavns Landbefæstning. Den har det System, vi tale om, skaffet tilveje mod Folketingets Villie og imod Vælgernes ofte tilkendegivne Modstand.